

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej
im. Simony Kossak w Dobrzyniówce 2022 r.

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. SIMONY KOSSAK W DOBRZYNIÓWCE

Wrzesień 2022 r.

Opracowała: mgr Ewa Halina Sural

„Wychowanie dzieci jest zadaniem, któremu należy poświęcić wiele czasu, jeśli nie chce się tracić czasu.”

Jean – Jacques Rousseau

I. WSTĘP

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby: wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka). Osoby te pozostają w osobowej relacji opartej na wzajemnym poszanowaniu godności osobistej. Współdziałają w osiąganiu celów wychowawczych t.j. pełnej dojrzałości w **czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej (w tym m.in.: emocjonalnej i intelektualnej), społecznej i duchowej.**

Dojrzałość fizyczna to prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczna – ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczna – konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchowa – posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia.

Wychowawca i wychowanek dzielą się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, a wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje trzy równoległe obszary działań:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia. (Z.B. Gaś)

Profilaktyka i wychowanie mają **obszar wspólny**, który stanowią działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia oraz aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których prowadzone są działania.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńowie 2022 r.

Głównym celem działań wychowawczo – profilaktycznych w szkole jest stworzenie optymalnych warunków do rozwoju dojrzałej osobowości ucznia.

Program wychowawczo – profilaktyczny to ogół działań wspierających mocne strony uczniów, chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w rozwoju i działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń, eliminujących lub redukujących czynniki ryzyka.

Najpoważniejsze zachowania ryzykowne, przed którymi pragniemy ustrzec naszych uczniów, to: palenie tytoniu, używanie alkoholu lub innych środków psychoaktywnych (narkotyków, środków wziewnych, leków) oraz zachowania agresywne i przestępcze.

Najważniejsze czynniki chroniące to: silna więź emocjonalna z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną, poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych, przynależność do pozytywnej grupy.

Eliminowanie czynników ryzyka jest skuteczne jedynie wtedy, gdy wprowadzi się działania wzmacniające czynniki chroniące. Nie możemy pominąć **współpracy z rodzicami**. Pomoc rodzicom w budowaniu silnej więzi emocjonalnej z dziećmi pozwoli uchronić je przed szukaniem oparcia w grupie rówieśniczej preferującej sposób życia zagrażający zdrowiu i dobrym relacjom z ludźmi.

Motywacja do nauki sprzyja rozwojowi młodych ludzi. Jest czynnikiem, który broni przed bezsilnością, poczuciem bezsensu i ich konsekwencji. Wprowadzenie do nauczania metod aktywizujących uczniów, zainteresowanie ich różnymi dziedzinami wiedzy oraz wspólne odkrywanie tajemnic świata i nauki pozwoli każdemu znaleźć swoje miejsce w otaczającej rzeczywistości i poczuć się wartościowym człowiekiem.

Innym czynnikiem chroniącym jest **przynależność do pozytywnej grupy**. Wychowawca powinien zadbać, aby taką grupę stanowiła klasa szkolna, wprowadzając zadania z zakresu integracji, budowania pozytywnych relacji i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa.

Kształtowanie **szacunku do norm, zasad, przepisów prawa, wartości i autorytetów społecznych** również oddziałuje pozytywnie na sferę osobowości młodych ludzi. Pozwala na ukierunkowanie ich, aby bez problemu poruszali się w świecie, aby dokonywali właściwych wyborów.

Ideę tę wspierają też **regularne praktyki religijne**, które umacniają dążenie do dobra, wrażliwości społecznej, odpowiedzialności, sumienności.

Niezbędna jest również pomoc dzieciom w **budowaniu własnej wartości** poprzez **odkrywanie talentów i rozwijanie zainteresowań**.

Nieodzownym jest wprowadzenie programów lub elementów programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem nikotynizmowi, alkoholizmowi i innym zachowaniom ryzykownym.

Podjęte działania mają na celu rozwój ucznia. To on zajmuje centralne miejsce w naszym programie. Wszyscy nauczyciele, rodzice i pracownicy szkoły jesteśmy współodpowiedzialni za dojrzenie młodego człowieka do odpowiedzialnego życia, zgodnego z przyjętymi w społeczeństwie zasadami.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyniówce 2022 r.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny jest realizowany przez wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, pedagoga szkolnego i pracowników obsługi. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów naszej szkoły, potrzeb środowiskowych i jest realizowany wspólnie z instytucjami wspierającymi pracę wychowawczo-profilaktyczną szkoły.

Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów naszej szkoły, potrzeb środowiskowych i jest realizowany wspólnie z instytucjami wspierającymi pracę wychowawczo-profilaktyczną szkoły.

II. PODSTAWA PRAWNA REGULUJĄCA DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
- Konwencją o prawach dziecka
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
- USTAWA z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994r (Dz. U. Nr 111 poz. 535),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20.08.1996r w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112 poz. 537)
- Ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005r.
- Ustawa z dnia 9.11.1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
- Rozporządzenie MEN z dnia 18.08.2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rządowy Program wychowania w szkołach i placówkach „Bezpieczna i przyjazna szkoła” z dn. 19.08.2008r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Kodeks Rodzinny
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Zabłudów na 2022 r.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzninówce 2022 r.

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zabłudów na lata 2014-2022
- Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2022/2023

III. HISTORIA I CHARAKTERYSTYKA PLACÓWKI

„Gdzieś na mapie świata jest mała miejscowość o nazwie często i słusznie kojarzoną z DOBRZYNIEMEM... Profesor Michał Kondraciuk podaje: „Dobrzninówka – nazwa zdrobniła od miejscowości Dobrzniniewo”. Pierwsza wzmianka o Dobrzninówce pochodzi z 1674r. – istniała wtedy w formie Dobrzniniewka, a od roku 1784 – Dobrzninówka.

W 1821r. Dobrzninówka występuje pod nazwą folwark i należy do dóbr Zabłudowskich będących w posiadaniu byłej żony Dominika Radziwiła, Izabeli z Mniszchów Demblińskiej. Dobrzninówka to nie tylko folwark. Odrębną częścią była wieś ciągnąca się wzdłuż głównej drogi (około 2 km).

Kolejnym jej właścicielem był od 1856r. zruszczony Szwed – Aleksander Kruzensztern, a po jego śmierci w 1887r. majątek odziedziczyła Zofia Manteuffel-Szoega, obywatelka fińska. Przeprowadzona w 1935r. parcelacja majątku uszczupliła dobra. Jej zarządca, Jerzy Manteuffel, przeniósł siedzibę majątku do dawnego nadleśnictwa Słomianka, położonego w lasach Zabłudowskich. Stamtąd doglądał swoich dóbr. Z czasem wrócił w okolice i zamieszkał w domu kuchnia w miejscowości Krasne.

Według Ireny Niekąło w 1927r. baron Manteuffel przekazał jeden z budynków folwarcznych na potrzeby szkoły, której we wsi nie było. Nieliczni chętni kształcili się w Rafałowce lub Zabłudowie.

Budynek ów składał się z dwóch izb lekcyjnych. Antoni Obukowicz twierdzi, że początki szkoły sięgają 1931r., kiedy to prywatnie jeden nauczyciel – Drezner (imię nieznane) zaczął uczyć dzieci (3 lub 4 klasy). Całkowite koszty kształcenia ponosili rodzice. Na podstawie świadectw szkolnych ówczesnych uczniów wynika, że w roku szkolnym 1933/1934 szkoła w Dobrzninówce była Dwuklasową Publiczną Szkołą Powszechną (5-oddziałową). Pracował wówczas przydzielony z gminy nauczyciel – K. Teofilewicz

Do wybuchu II wojny światowej szkoła rozbudowała się, rozwinęła w Szkołę Trzyklasową, powiększała się kadra pedagogiczna. Wincenty Rusiłowicz, który był uczniem szkoły przed II wojną światową opowiadał, że w szkole gotowano mleko dla dzieci fundowane przez Manteuffla. Do szkoły dostarczano również chleb z Zabłudowa. Było to, więc pierwsze dożywianie uczniów, chociaż bardzo skromne. W czasie okupacji niemieckiej budynek szkolny zamieniono na magazyn zbożowy, gdzie przechowywano i czyszczono zboże. Działania wojenne uszkodziły go w niewielkim stopniu, był raczej brudny, dlatego możliwe było rozpoczęcie nauki w 1944r, tuż po wyzwoleniu.

Nauczyciele zmieniali się często. Wielu z nich pracowało krótko: od jednego roku do kilku lat. Znalazły się również osoby, które przepracowały w tejże szkole ponad 30 lat, 20 i więcej. Można byłoby rzec, że związały one swoje życie z tą placówką.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyniówce 2022 r.

Zgodnie z reformą szkolną z 1961r. w szkole wprowadzano sukcesywnie zmiany, czyli nowe programy i klasę VIII. W roku szkolnym 1966/67 po raz pierwszy 11 absolwentów ukończyło klasę VIII. Mieszkańcy nie pamiętają, od którego roku jeden z tak zwanych czworaków (spuścizna po majątku barona) został przekazany na potrzeby szkoły. Apolonia Stępnicka wspomina, że będąc po raz pierwszy w szkole w 1966r., w budynku tym była 1 sala lekcyjna i 2 mieszkania dla nauczycieli.

Zgodnie z reformą szkolną z 1961r. w szkole wprowadzano sukcesywnie zmiany, czyli nowe programy i klasę VIII. Ówczesny kierownik szkoły – Józef Kłosowski czynił starania w kierunku rozbudowy szkoły. Efektem było zalanie fundamentu w czerwcu 1966r. pod nową część -dzięki zaangażowaniu okolicznych mieszkańców. Niestety inwestycja ta została wstrzymana na wiele lat. Wraz z rozwojem miejscowego zakładu rolnego następowała rozbudowa osiedla mieszkaniowego, przybywało coraz więcej rodzin, którym zapewniano pracę i mieszkanie. Spowodowało to zwiększoną liczbę uczniów. Baza lokalowa była ciągle niewystarczająca.

Sytuacja lokalowa, jak wynika z powyższych danych, była bardzo trudna. Szkoła pracowała w trzech budynkach: szkolnym, byłym czworaku i w bloku Zakładu Rolnego. Inspektor Oświaty i Wychowania mgr Zofia Ugoлик podając dane dotyczące oświaty w gminie Zabłudów z dnia 31 sierpnia 1989r. stwierdziła: „Najstabszą bazę lokalową ma ośmioklasowa szkoła w Dobrzyniówce. W aktualnej sytuacji istnieje pilna potrzeba rozbudowy szkoły w Dobrzyniówce wraz z kapitalnym remontem istniejącego budynku. Z najpilniejszych spraw polecono wyprowadzić klasę zerową z zagrażającego budynku” Z pomocą przyszedł znowu Zakład Rolny, który miesiąc później udostępnił dwupokojowe mieszkanie na II piętrze w bloku nr 47. Wszystkie uroczystości szkolne odbywały się na korytarzu szkoły, gdzie panował ścisk (szkoła liczyła około 200 uczniów). Rozbudowa szkoły stała się nieunikniona. W 1990r. dzięki pomocy naczelnika Miasta i Gminy Zabłudów Jana Dudźca zakupiono materiały budowlane i można było rozpocząć budowę nowej części budynku na fundamentach wykonanych w 1966r.

W czasie wakacji 1993r. był on już gotowy, prowadzono ostatnie prace wykończeniowe. Niestety nocą z 26 na 27 sierpnia o godzinie 3 nad ranem z nieustalonych przyczyn wybuchł pożar, który zniszczył wnętrze i dach budynku. Natychmiast przystąpiono do odbudowy. Pomimo trudności finansowych już po 11 miesiącach ekipa W. Kozłowskiego naprawiła szkody wyrządzone przez pożar. W lipcu 1994r. budynek został przekazany w użytkowanie uczniom klas I-IV. W czasie wakacji sprowadzono nowe meble i nauczyciele przy ogromnej pomocy rodziców przygotowali izby lekcyjne do rozpoczęcia roku szkolnego 1994/95.

10 listopada 1994r. o godzinie 10.00 dokonano uroczystego otwarcia budynku przez przecięcie biało-czerwonej wstęgi. Sytuacja lokalowa szkoły zmieniła się diametralnie. Na parterze były 4 izby lekcyjne i obszerny korytarz, będący zarazem zastępczą salą gimnastyczną. Na poddaszu powstała dodatkowa sala, pokój nauczycielski oraz gabinet dyrektora. Wszyscy uczniowie szkoły znaleźli się wreszcie pod jednym dachem!!!” *(zebrała dane: Celina Maj – nauczyciel Szkoły Podstawowej w Dobrzyniówce).*

W chwili obecnej, Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce jest niedużą wiejską szkołą, liczącą około 80 uczniów. Większość z nich wychowuje się w rodzinach rolniczych i

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńówce 2022 r.

popegeerowskich. Wielu żyje w rodzinach problemowych lub w Domu Dziecka. Fakt ten bezpośrednio wpływa na sytuację wychowawczą w szkole i ryzyko uzależnień uczniów.

Zaburzenia relacji rodzinnych lub nawet ich całkowity brak wpływają na konstruowanie niskiego poczucia własnej wartości dziecka. Odrzucenie przez najbliższych wywołuje silny pęd w kierunku pozyskania aprobaty otoczenia (a najłatwiej o nią w grupach dysfunkcyjnych), albo zahamowanie naturalnej aktywności dziecka.

Nasi uczniowie ze względu na miejsce zamieszkania i niski status materialny rodzin mają utrudniony dostęp do propozycji ośrodków kulturalnych.

IV. MISJA SZKOŁY

Jesteśmy po to aby:

1. Wszelkoni i efektywnie kształcić w poczuciu bezpieczeństwa, radości i tolerancji dla innych, dbając jednocześnie o harmonijny rozwój każdego naszego ucznia.
2. Zapewnić naszym uczniom wysoką jakość nauczania, wychowania i opieki w klimacie życzliwości, profesjonalizmu, bezpieczeństwa i dobrej organizacji pracy.
3. Kształtować dziecko, które świadomie dokonuje wyborów, jest wrażliwe, pewnie porusza się w określonym systemie wartości.
4. Przygotować uczniów do dalszej nauki i życia w dynamicznie zmieniającym się świecie XXI wieku.
5. Wspierać rodzinę w procesie wychowania młodego człowieka.
6. Motywować i wspierać pracowników, aby z satysfakcją i zaangażowaniem wykonywali swoją pracę.
7. Cieszyć się uznaniem w środowisku.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA

ABSOLWENT SZKOŁY PODSTAWOWEJ W DOBRZYNIÓWCE jest dobrze przygotowany do nauki w szkole ponadpodstawowej. Sprawnie posługuje się zdobywaną wiedzą w życiu codziennym. W kontaktach z innymi ludźmi stosuje podstawowe zasady związane z komunikowaniem się. Pozytywnie patrzy na otaczający go świat, ludzi i samego siebie, traktując naukę, jako coś oczywistego. Ma określony szeroki krąg zainteresowań, którym poświęca swój czas i które stara się rozwijać.

Rozwój zdrowotny

- Dbą o zdrowie swoje
- Odżywia się właściwie
- Przestrzega zasad higieny osobistej i higieny pracy
- Potrafi dbać o stan środowiska przyrodniczego
- Aktywnie spędza wolny czas
- Zna zagrożenia związane z uzależnieniami

Rozwój intelektualny

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńowie 2022 r.

- Planuje działania i przewiduje ich efekty
- Jest dociekliwy, korzysta z różnych źródeł informacji

Rozwój emocjonalny

- Potrafi dokonać samooceny
- Stara się akceptować siebie
- Potrafi sobie radzić w sytuacjach trudnych
- Potrafi określać i wyrażać w sposób asertywny swoje emocje

Rozwój społeczny

- Potrafi przyjąć odpowiedzialność za powierzone zadania i swoje czyny
- Dostrzega potrzeby własne i innych ludzi
- Jest tolerancyjny wobec odmiennych poglądów, wyglądu i kultury
- Właściwie funkcjonuje w grupie społecznej
- Właściwie komunikuje się z rówieśnikami i dorosłymi

Rozwój duchowy

- Poszukuje dobra, prawdy i piękna w świecie
- Urzeczywistnia wartość szacunku w stosunku do dorosłych i rówieśników
- Wyraża przywiązanie do Ojczyzny, obyczajów i kultury narodowej oraz regionalnej.
- Szanuje ludzi, którzy je tworzyli
- Wyznaje ogólnoludzkie normy i wartości religijne

VI. Cele programu

Cel nadrzędny:

Celem programu jest kształtowanie silnej osobowości dziecka, by radziło sobie w życiu z rozwiązywaniem problemów, aby wierzyło we własne możliwości, umiało dokonywać mądrych wyborów i było wolne od uzależnień.

Cele ogólne:

1. Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu
2. Kształtowanie hierarchii systemu wartości
3. Wzmacnianie więzi ze szkołą i społecznością lokalną
4. Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole
5. Rozwijanie działalności wolontarystycznej
6. Rozwijanie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych
7. Współpraca z rodzicami i opiekunami uczniów w celu budowania postawy
1. prozdrowotnej i zdrowego stylu życia
8. Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów
9. Kształtowanie umiejętności życiowych
10. Kształtowanie krytycznego myślenia i podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych
11. Troska o bezpieczne korzystanie uczniów z komputera, zasobów Internetu, a przede wszystkim sieci społecznościowych

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńówce 2022 r.

12. Poszerzenie wiedzy rodziców n.t. rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających oraz postępowania w tego typu przypadkach
13. Doskonalenie kompetencji rodziców, nauczycieli i pracowników szkoły w zakresie profilaktyki używania środków i substancji odurzających, norm rozwojowych zaburzeń zdrowia psychicznego
14. Podnoszenie samooceny uczniów, stwarzanie sytuacji doświadczania sukcesów, rozwijanie poczucia przynależności i satysfakcji życiowej
15. Opieka nad uczniami z rodzin dysfunkcyjnych. Zapobieganie wagarom, dyscyplina na zajęciach szkolnych.
16. Pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mającymi problemy edukacyjne i wychowawcze.

VII. Podmioty oddziaływań:

Adresatami Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły są:

- rodzice jako pierwsi odpowiedzialni za wychowanie dzieci
- uczniowie podejmujący odpowiedzialność za własny rozwój
- nauczyciele i wychowawcy kierujący pracą wychowawczą szkoły
- pracownicy administracyjno – techniczni współodpowiedzialni za wychowanie uczniów

VIII. Treści programu

- Program jest realizowany w szkole pod kierunkiem nauczyciela prowadzącego zajęcia z uczniami i pedagoga szkolnego w ramach:
  - obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
  - zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia,
  - innych zajęć edukacyjnych,
  - przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie,
  - zajęć z wychowawcą,
  - zajęć wynikających z zadań statutowych szkoły,
  - zajęć z pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym i psychologiem,
  - innych oddziaływań psychologiczno - pedagogicznych w różnych sytuacjach szkolnych.
- Pedagogizacja rodziców jest prowadzona w trakcie zebrań rodzicielskich realizowanych metodami aktywizującymi, podczas konsultacji indywidualnych z wychowawcą, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem,
- Zajęcia dla nauczycieli i pracowników szkoły są prowadzone w trakcie warsztatów edukacyjnych na Radzie Pedagogicznej oraz w trakcie doskonalenia zawodowego organizowanego przez inne placówki
- Wymiana doświadczeń z realizacji działań wychowawczo – profilaktycznych jest możliwa w trakcie spotkań Zespołu Wychowawczego

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńówce 2022 r.

IX. Ewaluacja i monitoring programu

Obiektem ewaluacji jest funkcjonowanie i skuteczność programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) badanie stopnia rozumienia i respektowania obowiązujących norm,
- 3) badanie oceny pracy wychowawczej poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) badanie poziomu poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów i rodziców,
- 5) przeprowadzanie ankiet wśród uczniów i ich rodziców dotyczących stopnia integracji w klasach, samopoczucia uczniów w zespole klasowym i innych kwestii, poprawę których przewidywał Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Metody ewaluacji programu:

- Analiza dokumentacji
- Studium przypadku
- Obserwacja
- Ankieta
- Wywiad

Wskaźniki ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego:

A. Wskaźniki ilościowe:

- Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych, terapeutycznych; procent ogółu uczniów
- Liczba uczniów z problemami wychowawczymi
- Ilość wycieczek organizowanych przez szkołę
- Liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły
- Rejestr objawów agresji i przemocy między uczniami (uwagi w dziennikach lekcyjnych i dzienniku pedagoga)
- Statystyka pomocy pedagogicznej, psychologicznej, terapeutycznej i wychowawczej udzielanej uczniom
- Dokumentacja świadcząca o współpracy z instytucjami pozaszkolnymi
- Ilość imprez z udziałem gości ze środowiska lokalnego

B. Wskaźniki jakościowe:

- Aktywność uczniów na zajęciach
- Umiejętności, wiadomości, postawy uczniów
- Samopoczucie uczniów w klasie i szkole
- Przestrzeganie zasad sformułowanych w programie
- Poprawa w zachowaniu uczniów
- Zachowanie uczniów na imprezach masowych w szkole i poza nią (zawody sportowe, kino, teatr)
- Zachowanie i wygląd uczniów podczas uroczystości patriotycznych i szkolnych
- Współpraca z rodzicami uczniów
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyniówce 2022 r.

Monitorowanie programu polega na gromadzeniu danych z ankiet i wywiadów, obserwacji bieżącej oraz na analizie dokumentacji przez komisję Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły, która zobligowana jest do sporządzenia pisemnego raportu z realizacji programu do wiadomości rodziców, uczniów i nauczycieli.

X. DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

1. Podstawę do podejmowania działalności wychowawczo – profilaktycznej stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka, dotycząca uczniów, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.
2. Przy prowadzeniu działalności wychowawczo – profilaktycznej oraz przy opracowywaniu diagnozy szkoła współpracuje z:
  - 1) Urzędem Miejskim w Zabłudowie,
  - 2) Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Białymstoku oraz z innymi poradniami psychologiczno – pedagogicznymi i specjalistycznymi, do których uczęszczają uczniowie szkoły,
  - 3) Placówkami doskonalenia nauczycieli, m.in. Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego w Białymstoku, itp.
  - 4) NZOZ Przychodnią Rodziną S.c Urszula Kuprianowicz, Magdalena Kuprianowicz w Zabłudowie, Niepublicznym Zakładem Podstawowej Opieki Zdrowotnej Św. Łukasza w Zabłudowie,
  - 5) Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zabłudowie,
  - 6) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - 7) Lokalnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Zabłudowie,
  - 8) Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną i Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Białymstoku,
  - 9) Komisariatem Policji w Zabłudowie,
  - 10) Stowarzyszeniem Społeczno – Edukacyjnym „PANORAMA” w Zabłudowie (świetlica środowiskowa z elementami socjoterapii),
  - 11) Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „DROGA” w Białymstoku,
  - 12) Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii „ETAP”,
  - 13) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
  - 14) Miejskim Ośrodkiem Animacji Kultury w Zabłudowie oraz Stowarzyszeniem „BARWA” w Rafałówce,
  - 15) Ochotniczą Strażą Pożarną w Zabłudowie,
  - 16) Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Michałowie,
  - 17) Sołectwem wiejskim,
  - 18) Lokalnymi przedsiębiorcami
  - 19) Szkołami z terenu gminy Zabłudów
3. W oparciu o diagnozę, nauczyciel lub wychowawca, w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, wybiera formę, w której realizuje działalność wychowawczo – profilaktyczną, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńowie 2022 r.

XI. OPIS SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO – DIAGNOZA CZERWIEC 2022r.

Znaczną część społeczności szkolnej stanowią wychowankowie Domu Dziecka (20% uczniów szkoły). Większość uczniów wychowuje się w rodzinach rolniczych i popegeerowskich.

Nasi uczniowie ze względu na miejsce zamieszkania i niski status materialny rodzin mają utrudniony dostęp do korzystania z propozycji ośrodków kulturalnych.

Opieką pedagoga objętych jest ponad 30 % uczniów z powodu trudności w nauce, zaburzeń zachowania, problemów rodzinnych, emocjonalnych i chorób przewlekłych.

Dane diagnostyczne pozyskane z innych źródeł: obserwacji, wywiadów, danych MOPS, LZI i GKRPA w Zabłudowie wskazują, iż wielu naszych uczniów żyje w rodzinach problemowych, w Domu Dziecka lub obserwuje niepokojące zjawiska w swoim najbliższym otoczeniu sąsiedzkim. Fakt ten bezpośrednio wpływa na sytuację wychowawczą w szkole i niebezpieczeństwo podejmowania zachowań ryzykownych uczniów.

Zaburzenia relacji rodzinnych lub nawet ich całkowity brak wpływają na zahamowanie naturalnej aktywności dziecka, potrzeby eksploracji, chęci podejmowania wysiłku, pokonywania trudności, przezwycięzania własnych słabości.

Zdecydowana większość uczniów preferuje aktywność fizyczną, chętnie angażuje się w przedsięwzięcia sportowe o zasięgu szkolnym i gminnym. Społeczność szkolna z ogromnym zapalem uczestniczy w działaniach wolontariatu.

Pedagog na bieżąco diagnozowała poczucie bezpieczeństwa uczniów poprzez rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami. W okresie nauki zdalnej odbywały się rozmowy online, telefoniczne i indywidualne.

Diagnoza została sporządzona na podstawie analizy ankiet przeprowadzonych wśród uczniów szkoły, ich rodziców, nauczycieli, wywiadów z nauczycielami, rodzicami, pracownikami MOPS, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Dokonano też analizy dokumentacji szkolnej: dziennik pedagoga, dzienniki lekcyjne oraz obserwacje własne.

Przeprowadzona diagnoza wykazała:

Mocne strony szkoły:

- Zaufanie rodziców i uczniów do nauczycieli
- Zaangażowanie rodziców w działalność szkoły
- Dobre relacje uczniów z nauczycielami
- Dobre relacje rówieśnicze
- Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych
- Możliwość udziału w konkursach
- Imprezy ogólnoszkolne
- Ogólna atmosfera szkoły

Słabe strony szkoły:

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńowie 2022 r.

- Trudności w okazywaniu szacunku innym ludziom (dorosłym, młodszym, rówieśnikom)
- Częste zachowania agresywne występujące wśród uczniów
- Najczęstsze zachowania agresywne: popychanie, przezywanie, robienie wrogich min
- Wulgarnie słownictwo wielu uczniów
- Incydenty cyberprzemocy
- Problemy emocjonalne uczniów i związane z nimi stany depresyjne, samookaleczenia i myśli samobójcze,
- Palenie papierosów i e-papierosów przez uczniów
- Eksperymentowanie z alkoholem
- Trudności w nauce wielu uczniów
- Nadużywanie urządzeń elektronicznych

Oczekiwania uczniów i rodziców wobec szkoły:

- Sala gimnastyczna
- Mniej prac domowych
- Żeby uczniowie nie bili się, nie przezywali, nie dokuczali
- Przyjazna atmosfera szkoły

Czynniki ryzyka (sytuacje wymagające obserwacji i wspierania uczniów):

- Cyberzagrożenia
- Hejt
- Niepowodzenia szkolne
- Nieodrabianie prac domowych
- Brak koncentracji uwagi na lekcjach
- Impulsywne i agresywne zachowania
- Brak szacunku dla nauczycieli, lekceważące zachowania i wypowiedzi
- Nieumiejętność radzenia sobie z emocjami
- Wahania nastroju, stany depresyjne,
- Zaburzenia zachowania
- Eksperymentowanie z papierosami, alkoholem
- Występowanie zachowań agresywnych: dokuczanie, przezywanie, wyśmiewanie, obrażanie, bicie
- Konfliktowość z rówieśnikami
- Uczniowie wychowujący się w Domu Dziecka

WNIOSKI DO DALSZEJ PRACY:

1. Należy rozszerzyć działania w zakresie podniesienia poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:
  - 1) Konsekwentne reagowanie na zachowania agresywne uczniów (zarówno w szkole jak i w przestrzeni wirtualnej)
  - 2) Zorganizowanie pomocy uczniom przejawiającym zachowania agresywne (TZA);
  - 3) Doskonalenie nauczycieli w zakresie reagowania w sytuacjach trudnych wychowawczo

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Simony Kossak w Dobrzyńówce 2022 r.

2. Zwrócić większą uwagę na działania w zakresie profilaktyki uzależnień poprzez:
  - 1) Pogadanki profilaktyczne w klasach prowadzone przez nauczycieli i pedagoga
  - 2) Zorganizowanie konkursów plastycznych i literackich o tematyce uzależnień
  - 3) Filmy edukacyjne
  - 4) Gazetka ścienna informacyjna n. t. uzależnień
  - 5) Realizacja programów profilaktycznych „Nie pal przy mnie, proszę”, „Bieg po zdrowie”, „Debata”, „Domowi Detektywi”, „IMPACT”
3. Wdrożyć działania zapobiegające używaniu wulgaryzmów przez uczniów - jako priorytet - zwiększyć starania o czystość języka w wypowiedziach uczniów, eliminowanie wulgaryzmów;
4. Należy częściej angażować uczniów w zadania, których celem jest budowanie poczucia własnej wartości – np. wolontariat, konkursy, dowartościowanie uczniów w codzienności. Wzmacniać pozytywne zachowania uczniów poprzez docenianie ich kultury bycia, zaangażowanie w działania wolontariatu, okazywanie szacunku wobec osób starszych i pomagania młodszym kolegom, itp.
5. Należy wykorzystać fakt, iż wielu nauczycieli w szkole jest autorytetem dla uczniów – postawa nauczycieli w sytuacjach problemowych może być decydująca przy dokonywaniu wyborów przez uczniów.
6. Warto uwzględnić oczekiwania uczniów związane z ograniczeniem lub nawet wyeliminowaniem prac domowych,
7. Rozwijać umiejętność rozpoznawania emocji, wyrażania uczuć
8. Kształcić umiejętność rozwiązywania konfliktów w sposób akceptowany społecznie –Klub Mediatora
9. Podnosić atrakcyjność lekcji, wykorzystywać metody aktywizujące
10. W działaniach wychowawczych bazować na wartościach: realizowania swoich zainteresowań, bycia godnym zaufania, pragnienia posiadania przyjaciół, okazywania miłości, chęci powstrzymywania się od uzależnień oraz poszukiwania celu w życiu i sukcesów w nauce;
11. Rozwijać współpracę z rodzicami jako sojusznikami w procesie wychowawczym;
12. Podtrzymywać dialog z uczniami, rozmawiać o marzeniach i sposobach ich realizacji (TUTORING)
13. Monitorować sytuację i samopoczucie uczniów z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc, trudna sytuacja materialna oraz organizować interdyscyplinarną pomoc w/w uczniom
14. Należy zwrócić większą uwagę na uświadomienie uczniom wartości nauki, motywując ich do dalszej pracy. Uczniów trzeba wspierać przy pokonywaniu trudności, wzmacniać ich zasoby.
15. Należy zwrócić większą uwagę na rozwijanie u uczniów umiejętności organizacji pracy i umiejętności aktywnego odpoczynku od nauki, zwłaszcza podczas kształcenia na odległość.
16. Należy podnosić świadomość rodziców w zakresie pomocy dzieciom w organizacji czasu i umiejętności odpoczynku bez używania urządzeń elektronicznych.
17. Należy uświadomić rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych – programy kontroli rodzicielskiej, domowe zasady ekranowe
18. Należy podnosić świadomość uczniów w obszarze cyberprzemocy i cyberzagrożeń.

**Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej
im. Simony Kossak w Dobrzyniówce 2022 r.**

19. Należy wesprzeć rodziców w obszarze umiejętności stawiania granic, pracy nad własnymi emocjami oraz profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych i urządzeń elektronicznych.

XII. Strategie wychowawczo – profilaktyczne szkoły *(załącznik w formie tabeli)*